

ρυνθμός ; τὸ πελεκημένο, τὸ τορνευμένο τὸ λεχτικό ; Τίποις ἀπ' αὐτά. Αὐτὰ δὲ εἶναι δορυφόροι τοῦ ἄστρου ποὺ λαμπρύνει καὶ θερμαίνει τὸ ποίημα — τῆς ἀθάνατης τῆς Ἀ λ ή θ ε ι α ς .

Μὲ τὸ νὰ παρασταίῃ πιστὰ δὲ, ἔχει ἔξοχο κ' εὐγενικό ὁ ἀνθρώπινος ὁ νοῦς, γίνεται ἱερὸς ἕνας στίχος.

Ἀνάκολη τέτοια παράσταση. Τόσο δύσκολη, ποὺ καλόνυχος ὁ ποιητὴς ποὺ κατορθώνει στὴ ζωὴ τον νὰ γράψῃ μερικὸς ἱερὸς στίχους!

Ὁ ἴδιος, ἂν εἶναι ἀληθινὸς ποιητὴς, ἂν ἔχῃ δηλαδὴ ὁ νοῦς τον ὀνικό κατάλληλο γιὰ παράσταση, τὸ νοιώθει πὼς καθε του ἔργο εἶναι ἀπλή δοκιμὴ, ἀπλὸς ἀγώνας γιὰ νὰ παρασταθῇ ἀκέρια ἢ ἀλήθεια.

Γράφει ὁμορφο στίχο, κ' ὡς τόσο κατὰ τοῦ λέει. Αὐτὸ τὸ κατὰ πρέπει νὰ βρεθῇ, αὐτὸ τὸ μικρὸ τὸ σοφισμαῖνα χαθῇ, ἀπὸ τὴν ἡρεμίαν τὴν ἐπιφάνεια ποὺ καθρεφτίζει τὸν ποιητικὸ στοχασμὸν τον. *Ὄχι γιὰ νὰ γίνῃ ὄρατος ὁ στίχος, μόνον γιὰ νὰ ἱστορήσῃ ἀλάθευτα τὴν ἀλήθειαν, καὶ νὰ γίνῃ ὄρατος. Μιὰ μονάχη κάποτε λέξη, σ' ἄτοση θέσῃ βολυμένη, τὴν ταράζει καὶ τὴν σαλεύει, τὴν ἐπιφάνεια, τὴν χαλγάει τὴν πιστὴν παράσταση. Κάθεται λοιπὸν ὁ ποιητὴς καὶ σπονδάζει, σπονδάζει ὥσπου νὰ βρῇ τὴν θέσῃ ποὺ χρειάζεται ἢ λέξη στὸ μωσαϊκό τον, γιὰ νὰ δώσῃ τὸ νόημα μὲ τὴ δόξα καὶ μὲ τὸ χρῶμα ποὺ τοῦ ἀξίζει.

* Ἄλλοτε πάλαι δὲν εἶναι ἡ θέσῃ, μόνον ἡ ἴδια ἢ λέξη ποὺ χρειάζεται. * Ἡ λέξη ἐπάρχει, ἐπειδὴ ἐπάρχει τὸ νόημα. Μέρους περνοῦνε, κ' ἡ λέξη δὲ βρίσκειται. * Ἐρχεται ὁμοῦς ἡ ὄρα τῆς, καὶ προβάλλει σὰ διαμάντι καὶ παίρνει τὴν θέσῃ τῆς στὸ ἱερὸ τὸ καλλιτέχνημα.

* Ἐτοὶ δούλευε τοὺς στίχους τον ὁ ἀθάνατος ὁ Σολωμός. Καὶ τὸν ἔχουμε ἀπόδειξιν τρανὴ πὼς τὸ σύστημα τοῦ νὰ πελεκῆ ὁ ποιητὴς μὲ ἴδιον τὸ στίχο τον ἀντὶς νὰ τινάζῃ σὰν πυροτέχνημα, κ' ἂν εἶναι κ' ἀδούλευτος, δὲν εἶναι καινούριον σύστημα, καθὼς θέλοντε νὰ ποῦνε μερικὸι σημερινοὶ ἐδῶ στὴ Δύση, μόνον παμπάλαιον καθὼς ἢ τέχνη. «Οἱ μικροδουλεῖς κἀμνον τὸ τέλει», εἶπε ὁ Μιχαὴλ Ἄγγελος, «ὁμοῦς τὸ τέλει μικροδουλεῖα δὲν εἶναι».

Μιὰ ἀπὸ τίς χειρότερες ψῶδες τῆς σημερινῆς ἐποχῆς εἶναι καὶ τὸ πολλὸ διδύχασμα. Ἀρρώστια τοῦ νοῦ, καὶ τὸ σῆματόν τῆς, πολυμάθεια δίχως κρισίν. Ἀγαπητοὶ μου νέοι, κ' ἀγαπητότερές μου κοπέλλες, μὴν παραδιαβάζετε. Ρίξτε τα στὸ γυάλινὸ τὸ χαδεμένον

σας τὰ ρομάντσα. Σὰν κάθετε τὸ βράδυ, ἀντὶς τὸμους μωρολογία, διαβάστε μερικὸς καλοὺς στίχους. Ὅριστε ἕνα διότιχο γιὰ μιὰν ἀρχὴν, παρμένο κατὰ τὴν ἀπὸ τὸ Σολωμό. Πῆτε μου ἂ δὲν κρῖβῃ τὸμους ρομάντσα μέσα του·

«Κι ὅταν ἀκούγω ἕνα παιδί κοντὰ μου
Μά ν » α νὰ λέρ, μοῦ αἰζέται ἡ καρδιά μου».

(1894) ΑΡΙΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

ΠΕΡΑ...

Τὰ δάχτυλά σου ἀρόθεμον φερῶντονε τὸ πιάνο καὶ καρδιαχέτω ἀγρίηστο μοῦ παίρνει τὴν ψυχὴν μου πέρ' ἀφ' εἰς ἔγνοιας τίς μακρὴς τῆς ἔχῃς τῆς σκαλωμάρας, τόσο γλυκά, τοῦ γλυκά, ποὺ ὄβρινε μου κ' ἡ ἀνάσα.

Κ' οἱ σφραγῆτες εἰ χλωμὲς μωστηριακά μοῦ λένε νὰ πῶ ὅτι τ' ἀπομύθωμαι τῆς διάφανης ψυχῆς σου καὶ μὲ στὶς ἀρμονίας σου νὰ σὶ καληρωσῶ μὲ μακαριὰς ἀλημονιάς καὶ λιτανεῖς ἀγάπης

ΚΩΣΤΑΣ ΓΑΖΙΑΣ

ΣΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ»

τὸ γραφεῖο δρόμος Ζήνωνα 2 πωλοῦνται ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ τὸ ἕνα καὶ 1,25 φρ. χρ. γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ, τὰκόλουθα βιβλία : τοῦ ΨΥΧΑΡΗ «Τὸνεῖρο τοῦ Γιαννίρη» — τοῦ ΠΑΛΛΗ «Ἡλιος καὶ Φεγγάρι» — τοῦ ΦΕΤΙΑΔΗ «Τὸ γλωσσικὸ ζήτημα καὶ ἡ Ἐκπαιδευτικὴ μας ἀναγέννησις» — τοῦ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ «Ἱστορία τῆς Ρωμοσοφίας», «Μαζώχιστρα καὶ Βρουκόλακας» καὶ «Νησιώτικες Ἱστορίες» — τοῦ Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗ «Οἱ σκίς μου» — τοῦ ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ «τὸ Ἀνεχτήμητρο» (δρῆμα) — τοῦ ΗΛΙΑ ΣΤΑΥΡΟΥ «Θρησκεία καὶ Πατριδα» — τοῦ ΣΤΕΦ. ΡΑΜΑ «Τὰ Παλιὰ καὶ τὰ Καινούρια» — τ ο Γ. ΑΒΑΖΟΥ «Ἡ ματιά» — τοῦ Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ «Ζωντανὸ καὶ πεθαμένον» καὶ «Ὁ Ἄσωτος» (δρῆμα) — τοῦ ΛΟΡΓΟΥ «Δάφνης καὶ Χλόη» (μεταφρ. Βουτεριδῆ) — τοῦ ΕΥΡΗΠΙΔΗ «Ἡ Μήδεια» (μεταφρ. Περικλῆ) — τοῦ ΣΟΦΟΚΛΗ «ὁ Αἴας» (εταφρ. Ζήμημου Σιδερῆ).

Ἡ ΙΑΙΑΔΑ μεταφραμένη ἀπὸ τον Ἀλεξ. Πάλλη δρ. 2 καὶ φρ. χρ. 2 1/2 γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ.

Ὁ ΑΕΡΡΩΠΗΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ τῆς κ. Ἀλεξάνδρας Παπαδόσκου, χρυσοδεμένος, δρ. 1 1/2 καὶ φρ. χρ. 2 γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ.

Τὸ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ «Ἰαμβοὶ καὶ Ἀνάπαιστοι» — «Τρισυγενῆ» — «Γράμματα» — «Ἀσάλευτη Ζωή», ὁ δρ. ἀντὶς 12 ποὺ πωλοῦνται στὰ βιβλιοπωλεῖα. Γιὰ τίς ἐπαρχίας τ,50 καὶ γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ 1 φρ. χρ. δίχως ἄλλο ἔξοδο γιὰ τὰ ταχυδρομικά. — «Ὁ ὀδοκελεύλογος τοῦ Γύρτου», 3 δρῆμας.

Τὸ ἸΔΑ «Μαρτύρων καὶ ἠρώων ἄσμα» δρ. 2. Τοῦ Γ. ΜΑΡΚΕΤΗ Πλουτολογία (Δρ. 1) — Κριτικὴ τοῦ ἀδολου λογισμοῦ τοῦ Κάντ (δρ. 1) — Τὸ δασμολογικὸ ζήτημα στὴν Ἀγγλία (λεπτά 50).

ΑΠΟ ΠΑΛΙΑ ΣΕΡΤΑΡΙΑ

Ο ΣΤΙΧΟΣ

«Ὁ στίχος εἶναι ἱερὸ πρῶμα!» * Ἐλεγε μιὰ φορὰ ὁ Ψυχάρης. Καὶ τόσο βαθιὰ μοῦ ἐντυπώθηκε ὁ φιλοσοφικὸς ἐκεῖνος ἀφορισμὸς, ποὺ σὰ μονοκὴ ἀπὸ τότε ἀντιπάλει μὲς στὸ νοῦ μου. Καὶ τὸ λέω καὶ τὸ ξαναλέω. * Ἱερὸ πρῶμα ὁ στίχος».

* Ὁ καλὸς ὁ στίχος βέβαια ὄχι ὁ ἀγαπῶς. Ἀπὸ τὸς εἶναι ἱεροσυλία.

Τὶ εἶναι ποὺ μᾶς τὸν κἀμνει ἱερὸν ἕνα στίχο, ἕνα διότιχο, ἕνα ποίημα ; Ἀγαπῶς τὸ μέτρο ; Ὁ